

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Jméno a příjmení účastníka cesty	Ing. Petra Vávrová, PhD.	
Pracoviště – dle organizační struktury	OOKF 1.4.	
Pracoviště – zařazení	Vedoucí Odboru ochrany knihovních fondů, 1.4.	
Důvod cesty	Studijní cesta – diskuze ohledně přípravy projektu Google v Mnichově a Aktivní účast na konferenci IADA v Bernu	
Místo – město	Mnichov, Bern	
Místo – země	Německo, Švýcarsko	
Datum (od-do)	26. srpna - 2. září 2011	
Podrobný časový harmonogram	26. srpna – cesta služebním autem z Prahy do Mnichova a konzultace ohledně akce digitalizace Google v Bavorské státní knihovně v Mnichově 27. srpna – prohlídka Mnichova 28. srpna – přesun služebním vozem do švýcarského Bernu na konferenci IADA, aktivní účast na konferenci IADA 2011 2. září – cesta služebním autem z Bernu do Prahy	
Spolucestující z NK	Jana Dřevíková, BcA., vedoucí Restaurátorského odd., 1.4.2 a Mgr. Jan Novotný, zástupce vedoucí RO, 1.4.2	
Finanční zajištění	Grant G0133, NK ČR a Institucionální výzkum NK ČR, Oblast 4	
Cíle cesty	Studijní cesta, navázání kontaktů a diskuze o detailech projektu „Digitalizace pro společnost Google“, aktivní účast na konferenci IADA, přednáška, navazování kontaktů, diskuze s kolegy z celého světa	
Plnění cílů cesty (konkrétně)	Proběhla detailní diskuze o projektu „Digitalizace pro společnost Google“ a dovědli jsme se velmi cenné poznatky pro zahájení přípravy knih pro odvoz a o restaurátorských opravách, celkově o jejich systému. Byla přednesena přednáška a navazování kontaktů, diskuze s kolegy z celého světa a možnosti spolupráce	
Program a další podrobnější informace	26. srpna – cesta služebním autem z Prahy do Mnichova a konzultace ohledně akce digitalizace Google v Bavorské státní knihovně v Mnichově 28. srpna – přesun služebním vozem do švýcarského Bernu na konferenci IADA, aktivní účast na konferenci IADA 2011 2. září – cesta služebním autem z Bernu do Prahy Pozn.: podrobnější informace viz. níže zpráva o cestě.	
Přivezené materiály	Sborník abstraktů příspěvků konference IADA	
Datum předložení zprávy	16.9.2011	
Podpis předkladatele zprávy		
Podpis nadřízeného	Datum:	Podpis:
Vloženo na Intranet	Datum:	Podpis:
Přijato v mezinárodním oddělení	Datum:	Podpis:

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s týmž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.

Podrobnější zpráva:

Návštěva Bavorské státní knihovny (Bayerische Staatsbibliothek) v Mnichově a aktivní účast na mezinárodní konferenci IADA v Bernu ve dnech 26. srpna - 2. září 2011

Kontaktní osoby:

Rosmarie Leichtl - Leitung Workflowteam for Google at the massdigitalization department

Doreen Stehr - assistant manager at the massdigitalization department

Místo jednání a návštěvy:

Bavorská státní knihovna (Bayerische Staatsbibliothek) v Mnichově

Depozitní knihovna

Römerhofweg 66

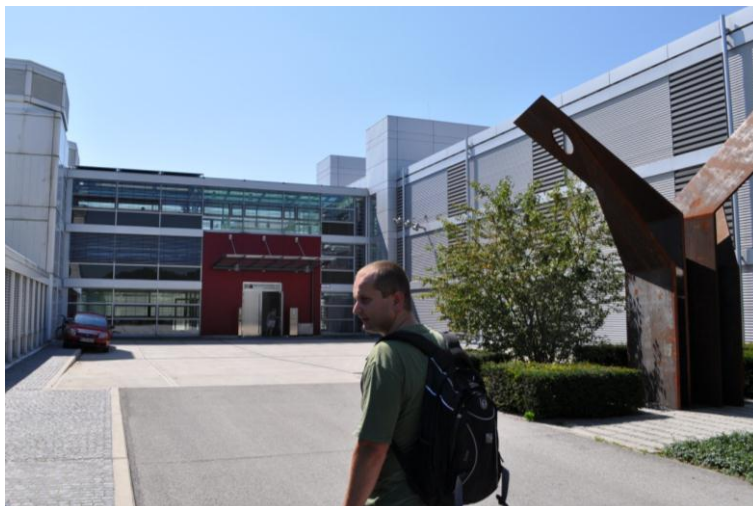
85748 Garching bei München

Německo

Harmonogram cesty do Bavorské státní knihovny, Mnichov

Pátek 26. srpna 2011 – konzultace v Bavorské státní knihovně v Mnichově

Na cestě na konferenci IADA do švýcarského Bernu jsme si domluvili konzultaci problematiky digitalizace pro společnost Google v Bavorské státní knihovně v Mnichově (Bayerische Staatsbibliothek, Massendigitalisierung, Ludwigstr. 16, 80539 München). Vedoucí digitalizačních činností pro společnost Google (Leitung Workflowteam for Google) paní Rosmarie Leichtl neměla bohužel čas se nám tento den věnovat, ale zajistila nám konzultaci u své kolegyně Doreen Stehr, své asistentky (assistant manager at the massdigitalization department). Navštívili jsme depozitní knihovnu na adrese: Römerhofweg 66, 85748 Garching bei München.

Obr. 1: Budova depozitní knihovny Bavorské státní knihovny v Garchingu u Mnichova.

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s týmž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.

Doreen Stehr nás informovala o činnostech jejich oddělení, o několikaletých zkušenostech s přípravou dokumentů na digitalizaci. Prodiskutovali jsme řadu detailů a Doreen se nabídla, že můžeme konzultovat detaily i později.

Obr. 2: Ukázka databáze knih, kam zapisují a kontrolují všechny údaje před digitalizací a po ní.

Poznátky z jednání:

S přípravou knih na digitalizaci a samotnou digitalizací mají zkušenosti již přes 10 let. Knihy se jim vracejí z digitalizace nepoškozené. Pokud se knihy vrátí z mnoha důvodů (mikrobiologická aktivita, různé druhy poškození, nízký počet stran, nečitelný nebo chybějící text, apod.) nezdigitalizované, posílají je k digitalizaci znovu s poznámkou na lístku, že z toho daného důvodu právě chtějí knihu zdigitalizovat, aby byla zachráněna. Některé knihy se špatnou nebo měkkou vazbou dávají do obálek nebo desek a zafixují gumičkou. Pokud jsou desky příliš měkké i přesto knihu k digitalizaci pošlou, někdy se jim vrátí někdy ne.

Obr. 3: Vzorčky knih určených k digitalizaci a diskuze nad těmito problémy.

Obr. 4: Ukázka knihy, která musí být restaurována.

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s týmž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.

Obr. 5: Ukázka knihy, která by měla být restaurována z důvodu chybějícího textu, ale přesto ji zkusí takto poslat.

Obr. 6: Ukázka knihy, která by měly být restaurována, ale označí ji, že není mikrobiologicky aktivní a pošlou ji k digitalizaci.

Obr. 7: Knihy nachystané k digitalizaci a ukázka fixování vazby gumičkou.

Obr. 8: Ukázka knih neakceptovatelných pro digitalizaci v Google.

Sobota 27. srpna 2011 – prohlídka Mnichova

Neděle 28. srpna 2011 – přesun služebním vozem do švýcarského Bernu na konferenci IADA.

Harmonogram cesty na konferenci IADA, Bern

Konference IADA 2011 (29. srpna – 1. září 2011)

Místo konání konference:

University of Berne - Auditorium, Fabrikstrasse 6, 3012 Berne, Švýcarsko

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s týmž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.

Obr. 9 a Obr. 10: Historické centrum města Bern.

Program konference:

Pondělí 29. srpna 2011

08.00-09.45: Registrace

Obr. 11: Zahájení konference.

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s týmž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.

10.00-10.30: Úvodní slovo (CH, IADA)

10.30-11.00: Úvodní přednáška

Andrea Giovannini (CH): „Quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames?“ - An alternative to Calls for Tender in the Field of Conservation Work

11.00-11.45: Přestávka

11.45-12.45: Přednášky

Debra Evans (USA): Making books stand up and stand out - New methods of displaying books in an upright format

Barbara Korbel (DE): Vertical mounting without glazing: Preparing paper objects for permanent exhibition at the German Historical Museum Berlin

Aurelia Streri (FR): Mounting papyri—Example of the Conservation and the Mounting of the Papyri Collection for the Islamic Department at the Louvre Museum

12.45-14.00: Přestávka na oběd

14.00-14.30: Krátké přednášky

Marieluise Lindner (DE): Metamorphose figures - cardboard trick puppets: Conservation strategy and exhibition options

Magdalena Grenda (PL): A case study of image re-integration solutions for paper-based artifacts - The conservation of two large-size film posters

Jonas Palm (SE): Are safe standards safe? - Testing the fire resistance of safes

Judith Ries (CH): Wallpaper restoration - Strategies and technical implementation of in situ conservation

14.30-15.30: Přednášky

André Page (CH): Author's libraries - Conserving another type of language

Frank J. Ligterink (NL): Creating better decisions - Value-based decision-making in paper conservation

Matthias Frankenstein (DE): The preservation and conservation of archival collections – Large scale treatment concepts

15.30-16.15: Přestávka

16.15-17.15: Přednášky

Gabriela Grossenbacher (CH): Owner's stamps in library documents - The successful ink search of the Swiss National Library

Eva Glück (DE): Architectural plans of the Hans Scharoun Archive - Conservation and technical analysis of 4,500 architectural drawings and photo-reproductions

Wiebke Findeisen (DE), Marleena Vihakara (FI): Conservation and digitisation of over 9,000 parchment leaves - A case study of how we handled the mass

17.15-17.30: Diskuze

20.00: Úvodní recepce

Úterý 30. srpna 2011

09.00-10.30: Přednášky

Aurelie Martin (FR): Local strengthening of mould damaged manuscripts - A case study on logbooks of early French expeditions in Louisiana (1684-1722)

Eliza Jacobi (NL): Why ink corrosion repairs fail - Optimise your local mending strategy

Maroussia Durantou (FR): Prevention of iron gall ink damage on paper - The benefits of anti-oxidant charged interleaves

Birgit Reissland (NL): Ink corrosion prognosis by computer simulation - A novel tool to support conservation treatment decisions

10.30-11.15: Přestávka

11.15-12.15: Přednášky

Véronique Rouchon (FR): Water and alcoholbased treatments for iron gall ink manuscripts - Assessment of migration risks

Tomoko Kawamura (JP): Treatment of Teshigahara Sofu's (1900-1979) calligraphy - A nontraditional intervention for Japanese traditional materials and techniques

Anne-Claire Poulpiquet (FR): Starch pastes - A comparative study through mechanical tests of three starches, wheat (Zin Shofu®), tapioca and arrowroot

12.15-12.45: Film

Sigrid Eyb-Green, Doris Müller-Hess (AT): Gustav Klimt cartoon dialogues - A film about the conservation decision process

12.45-14.00: Přestávka na oběd

14.00-15.00: Přednášky

Antje Potthast (AT): Analysis of copper-ion degraded paper - Study on parameters for the preparation of sample materials to evaluate selected treatments

Christa Hofmann (AT): Verdigris - Applying the results of analysis to the conservation of copper-ion degraded paper

Jasna Malesic (SI): The development of a paper stabilisation method - Preliminary results on artificial ageing of paper samples with transition metal ions

15.00-15.30: Krátké přednášky

Anne-Claire Poulpiquet (FR): Ageing of cellulose with salt and oxidative oil - The use of size-exclusion chromatography to evaluate cellulose degradation

Wiebke Findeisen (DE): Medieval and modern protection for wax seals - A study of their efficacy and their treatment today

Ariyoshi Masaaki (JP): Preparation of bamboo paper suitable for conservation - Practical attempt according to the traditional Chinese paper-making method

15.30-16.15: Přestávka

16.15-17.30: Přednášky

Martin Strebel (CH): Passive climate control - An alternative to air conditioning systems

Claude Laroque (FR): Asian papers – Development of a method for characterization and identification, as well as establishment of a historical and technical database

Henk Porck (NL): Decorated Paper - What's in a Name?

Andreas Gruber (AT): The Austrian photographer Heinrich Kühn (1866-1944) – Technological examinations

Středa 31. srpna 2011

09.00-10.00: Přednášky

Maja Sandahl (DK): Micro fading of digital prints—Advantages and disadvantages

Birgit Vinther Hansen (DK): Light mapping - A tool for planning of exhibitions in library buildings to avoid colour changes

Daria Confortin (NL): Deep Purple? Visualising the alarming low lightfastness of methyl and crystal violet inks

10.00-10.30: Krátké přednášky

Stefan Blankenburg (NL): Deacidification and strengthening of acidic books and documents - The Polymeric consolidation of acidified paper

přednáška nezazněla - Michal Durovic (CZ): Bookkeeper deacidification - Influence on the stability of modern dyes

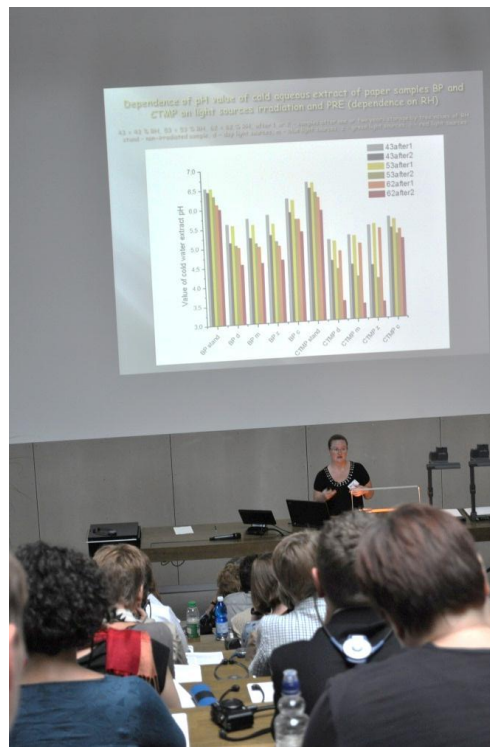
Guido Voser (CH): Dynamic vacuum freeze-drying - Possibilities and limitations

Patricia Engel (AT): European research centre for book- and paper conservation restoration - A new opportunity

10.30-11.15: Přestávka

11.15-12.45: Přednášky

Petra Vavrova (CZ): Lignin containing paper - Latent danger of post-irradiation effects

Obr. 12 a Obr. 13: Přednesení příspěvku.

Marion Verborg (FR): Light bleaching - An Investigation into effects on the properties of several old papers

Giovanna di Pietro (CH): Pollution Pathway Method - A new method to evaluate the effect of indoor air pollution on the loss of value of paper-based collections

Hildegard Homburger (DE): The conservation of a drawing on glassine paper - Problems of translucency and expansion under moisture

12.45-14.00: Přestávka na oběd

14.00-14.30: Krátké přednášky

Cristina Duran (NL): The care to protect – Conservation of secondary linen covers on parchment stationary bindings from the 17th century

Rebekka Schulz (DE): „The Dresden Corvine“ - A method of filling in losses in parchment

Margret Jaschke (DE): Armenien clasps and closure systems - Investigation of Armenian fine bindings of the 13th-17th century

Susanne Lorenz (DE): Celluloid as historical book binding material - The examination of a Steinbrener prayer booklet

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s týmž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.

Maria Geba (RO): Medieval manuscripts of the Romanian cultural heritage - Research and preservation

14.30-15.30: Přednášky

Kristina Blaschke (CH): Leather care products on vegetable-tanned leather - Effects and chemical changes

Karin Eckstein (DE): The Bamberg Psalter and its binding - An ethical consideration

Jiří Vnouček (DK): Imperfections of parchment in manuscripts - Practical parchment-making as an aid for understanding the origin of the defects and the behaviour of parchment

Obr. 14: Přednáška Jiřího Vnoučka.

15.30-16.00: Přestávka

16.00-18.30: IADA Members' Meeting – jednání členů IADA

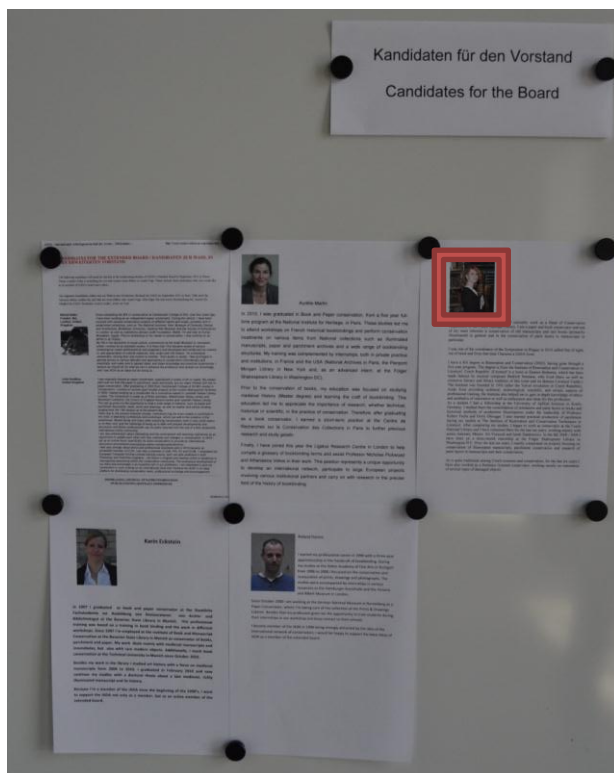
BcA. Jana Dřevíková kandidovala spolu s dalšími 8 členy IADA na člena IADA Board a byla zvolena za člena IADA board!!! Jana Dřevíková se stala členem tzv. Members of the Extended Committee. Pro Národní knihovnu ČR to uznamená, že v tomto spolku restaurátorů papíru budeme mít svého zástupce, což je velmi prestižní a užitečné a do budoucna to znamená hlubší spolupráci s členy tohoto spolku.

Gratulujeme!!!

16.00-18.30: Zvaná přednáška pro nečleny IADA o restaurování papírových památek z Číny

20.00: Recepce

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s týmž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.

Obr. 15: Kandidáti na členy IADA Board.

Čtvrtek 1. září 2011

09.00-10.30: Přednášky

Carmen Effner (CH): The Papersave Swiss procedure - Influence on ink-corroded paper

Agnes Blüher (CH): Papier deacidification, not mass deacidification - Selection and procedure in the Swiss Literary Archives

Antje Potthast (AT): Fifteen years later - A study on the sustainability of mass deacidification: practical implications

Manfred Anders (DE): The ZFB:2 Process - A new and very mild mass deacidification process based on calcium carbonate

10.30-11.15: Přestávka

11.15-12.45: Přednášky – praktické restaurování

Silvana G. Schmid (CH): Modern transparent papers (post 1850) - Problems in conservation and restoration

Monika Stokowiec (UK): Working under the Egyptian sun - In situ conservation of a 17th century iron gall ink corroded Coptic manuscript

Sofie Laier Henriksen (DK): Digital preservation - Preservation and long-term accessibility of digital content

Catherine Bouvier, Joanna Szkwarkowska (AT): Conservation of a large-scale family tree on Parchment - Possibilities and limitations

Elodie Remazeilles (FR): Blurring the boundaries between textile and paper – The conservation of paper dresses by Paco Rabanne

12.45-14.00: Přestávka na oběd

14.00-15.00: Praktické restaurování a vzdělávání

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s týmž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.

Collapse of the Historical Archive of the City of Cologne - Single item treatment
Sandra Munck (DE): Broken endbands in book conservation - Comparing different conservation techniques

Anna Ventura (DE): Destroyed in the 2009 collapse of the Cologne archive -The conservation of the Psalter-Lectionary of the 'Master of the book of hours of Eva of Nassau'

Celine Weyland (DE): Separating and flattening blocked parchment pages - Conservation of the manuscript 'Schreinsbuch 167/2' from the historical archive of the city of Cologne

15.00-15.45: Přestávka

15.45-17.15: Přednášky

Lara Speroni (UK): Developing methods for conserving early stationary bindings - A parchment device to extend sewing supports

Ágnes Ádám (AT): Conservation of parchment - Compensation of losses in manuscripts and on parchment bindings

Leïla Sauvage (FR): 'Powder and Paper' - The conservation of friable media drawings

Olivier Fleygnac (FR): The conservation of a large globe from the Musee Buffon (Montbard, France) - Using of gelatin as a protective underlayer for the new varnish

17.15-17.45: Závěření konference a závěrečná slova

Obr. 16: Závěrečná slova a nová IADA Board oznamuje místo konference za 4 roky – IADA konference v roce 2015 se bude konat v Berlíně.

Pátek, 2. září 2011 – návrat služebním autem z Bernu do Prahy.

Závěr:

Cesta byla přínosem pro projekt „Digitalizace pro Google“ i pro Odbor ochrany knihovních fondů. Dověděli jsme se mnoho zajímavých informací a navázali jsme velmi cenné kontakty na další rozšiřování spolupráce s kolegy z celého světa. Zároveň jsme prezentovali Národní knihovnu ČR a naše výsledky.

V Praze, dne 16.9. 2011

Petra Vávrová, Jana Dřevíková, Jan Novotný

Národní knihovna ČR, Praha

Zpráva je pracovníkem do mezinárodního oddělení předložena nejpozději při vyúčtování cesty do 2 týdnů po jejím ukončení. Bez cestovní zprávy nebude provedeno vyúčtování. Při výjezdu více pracovníků na tutéž služební cestu s týmž programem lze odevzdat společnou cestovní zprávu.